

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor: Bc. Vojtěch Slouka

Název práce: Nekrologia přemyslovského věku. Limity jejich historiografické interpretace

Autor práce si zvolil jako předmět zájmu jeden z mála méně systematicky probádaných pramenů staršího českého středověku. Nekrologické záznamy, sloužící původně jako sekundární liturgická pomůcka, se pro moderní badatele staly cenným zdrojem pro doplnění dobové prosopografie a rozšíření „základní faktografie“ jinak velmi obtížně získatelné.

Nekrologia vztahující se svým časovým (a prostorovým) rozpětím primárně k přemyslovské epoše a v užším slova smyslu také bezprostředně k samotné dynastii představují velmi pestrou množinu různě dochovaných, editovaných, rozsáhlých i zaměřených památek. Jejich systematické zvládnutí tudíž představuje objektivně náročný úkol i pro nadaného studenta, kterým bezesporu autor tohoto textu je. Kvituji, že autor se vzhledem ke své specializaci pokusil především o analýzu nekrologia jako pramene pro historikovu práci, nešlo tedy o snahu o nějakou úplnou nebo výčtovou deskripci z hlediska pramenovědného či archivářského. Vznikl tak postup originální, ale po mém soudu výstižný, i když snad možná na první pohled méně přehledný (jakkoliv to ovšem vychází z faktu, že podobně nepřehlednou množinu představují sama nekrologia a jakékoliv násilné zpřehledňování problematiky by hrozilo nebezpečnou trivializací).

Vedle nezbytného „aparátu“ práce (včetně spíše stručnějšího – ovšem obsáhlého! – výčtu dotčených pramenů a jen rámcové glosy k literatuře) se tak hlavní analytická část textu postupně týká nejdříve obecného pokusu o možnou typologizaci. Následuje pokus o interpretaci nekrologií v širším slova smyslu, který je velmi rozsáhlý a týká se z mého pohledu především otázky vzájemné provázanosti těchto historických pramenů, ale i jejich vztahu k dalším zásadním pramenům přemyslovské doby. Svorníkem této kapitoly je především pozoruhodné a obtížně interpretovatelné *Necrologium Bohemicum*, které se podobně jako ve stejném rukopisu přítomné Anály hradištsko-opatovické zajímavě rozevírá mezi českou a moravskou pamětí a otevírá otázku „alternativní“ historie českého státu ve smyslu témat a linií neobsažených v Kosmově kronice či tomuto prameni nějakým způsobem konkurujících až protiřečících. Zvláštní pozornost v tom smyslu věnuje autor moravské (olomoucké) tradici, která vzhledem k množství dochovaných pramenů nabízí velké možnosti sledování jejich vzájemných vztahů.

Z hlediska pramenného využití, tedy tématu práce v užším slova smyslu jde „na dřeň“ nejméně čtvrtá kapitola, která se snaží o postižení aspektů interpretace a identifikace jedinců v nekrologiích obsažených. Zde se už autorovi podařilo do značné míry postupovat velmi systematickou cestou, která upozorňuje na zásadní problémy těchto snah. Kolega v této části maximálně využívá svých schopností pracovat skutečně důsledným analytickým přístupem.

Jádro práce je následně uzavřeno dvěma exkurzy, které představují dvě kazuistiky, které bylo obtížné zařadit do systému předchozích kapitol a představují zároveň jakési ideální zhodnocení dosud provedených širších a obecných analýz a jejich přetavení do praktického výsledku.

Zajímavý je závěr, který byl sice sestaven jako velmi krátký a v podstatě poněkud formální text. Po mém soudu ovšem vystihuje situaci nekrologií jako poměrně složitou a velmi mnohvrstevnatou. Pokud se měl autor vyhnout trivializaci, nebylo příliš možné, aby své závěry

vměšťoval do relativně skromného prostoru závěru a opakoval už řečené v méně výstižné podobě.

Práce Vojtěcha Slouky představuje v dnešní době už pohříchu poněkud ojedinělý text, co do kvality a promyšlenosti přístupu. Autor si zvolil na základně svého dlouhodobého zájmu téma, které představuje skutečně objektivně zajímavou otázku, která by si zasloužila i lepší formu publikace než pouhou „šedou“ literaturu závěrečných vysokoškolských prací. Nejedná se tedy o text, jehož prostou hodnotou je splnění požadavků pro absolutorium magisterského stupně studia, ale o skutečně objektivně hodnotnou historiografickou studii. Přes různé možné dílčí výtky a připomínky (např. že se občas nepodařilo vytvořit text dobře čtenářsky přístupný a některé základní myšlenky zůstávají jen v nevysloveném druhém plánu), směřované spíše k zdokonalení textu k případné další publikaci, rozhodně není pochyb, že se jedná o práci, která je **doporučeníhodná k obhajobě s hodnocením výborně.**

V Praze 3. září 2024

PhDr. Jakub Izdný, Ph.D.